

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIKNI SAQLASH VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

**70910703 - EKSPERIMENTAL VA SPORT FARMAKOLOGIYASI
magistratura mutaxassisligining
MALAKA TALABLARI**

Toshkent-2021

ISHLAB CHIQILGAN

Toshkent farmatsevtika instituti

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi Tibbiyot va farmatsevtika uzlusiz kasbiy ta’lim muassasalararo Muvoqilahtiruvchi kengash yig‘ilishida ma’qullangan.

2021 yil «16 » avgust dagi 4 - sonli bayonnomha.

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2021 yil
«31 » avgust dagi 27 - sonli buyrug‘ining 2 ilovasi bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi
O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’lim davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi “Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r					bet
1	70910703-	Eksperimental va sport farmakologiyasi	magistratura	4	
	mutaxassisligining umumiy tasnifi				
1.1	Qo'llanilish sohasi				4
1.2	70910703- Eksperimental va sport farmakologiyasi	magistratura bo'yicha	5		
	magistrlar kasbiy faoliyatlarining tasnifi				
2.	70910703- Eksperimental va sport farmakologiyasi	magistratura bo'yicha	6		
	magistrlarning tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan umumiy talablar				
2.1	Magistrlarning tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan umumiy talablar				6
2.2	70910703- Eksperimental va sport farmakologiyasi	magistratura bo'yicha	7		
	magistrlarning kasbiy faoliyatlariga quyiladigan malaka talablari va ega				
	bo'lishlari lozim kompetensiyalar				
3	70910703- Eksperimental va sport farmakologiyasi	magistratura bo'yicha	9		
	magistratura mutaxassisligi o'quv rejasi va modul dasturlari mazmuniga				
	qo'yiladigan umumiy talablar				
3.1	O'quv reja-reja modul bloklari mazmuniga qo'yiladigan umumiy talablar				9
3.2	70910703- Eksperimental va sport farmakologiyasi	magistratura	11		
	mutaxassisligi o'quv rejasidagi yuklama hajmi va kreditlar soni				

3

I. 70910703 Eksperimental va sport farmakologiyasi magistratura mutaxassisligi umumiy tasnifi

70910703-Eksperimental va sport farmakologiyasi magistratura mutaxassisligi buyicha magistrlar tayyorlovchi oliy ta'limning dasturi amalga oshiriladi, uning nazariy va amaliy mashrulotlarini to'lik o'zlashtirgan, yakuniy davlat attestatsiyasidan muvaffakiyatli o'tgan shaxsga «magistr» malakasi (darajasi) xamda oliy ma'lumot to'g'risidagi davlat namunasidagi rasmiy hujjat(lar) beriladi.

O'quv reja va fan dasturining me'yoriy muddati, o'qish shakli va mos malaka (daraja)si 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval

O'quv reja va fan dasturining muddati, o'qish shakli va bitiruvchilarining malaka(daraja)si

O'quv reja va fan dasturining nomi	Malaka (daraja)	O'quv reja va fan dasturini o'zlashtirishning me'yoriy muddati
Mutaxassislikning o'quv reja va fan dasturlari	Magistr	2 yil

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'limining ushbu malaka talabi 70910703 - Eksperimental va sport farmakologiyasi magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash o'quv reja va fan dasturlarining o'zlashtirilishini amalga oshirishda O'zbekiston Respublikasi hududidagi barcha tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasalari uchun majburiy talablar majmuasini ifodalaydi.

1.1.2. Tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasasi mazkur magistratura mutaxassisligi bo'yicha kadrlar tayyorlash vakolatiga ega bo'lganda asosiy o'quv reja va fan dasturlarini amalga oshirish xukukiga ega deb hisoblanadi.

1.1.3. Malaka talabning asosiy foydalanuvchilari:

- mazkur magistratura mutaxassisligi bo'yicha fan, texnika va ijtimoiy soha yutuqlarini hisobga olgan holda o'quv reja va fan dasturlarini sifatli ishlab chiqish, samarali amalga oshirish va yangilash uchun mas'ul tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasalarining professor-o'qituvchilari;
- magistratura mutaxassisligining o'quv reja va fan dasturlarini o'zlashtirish bo'yicha o'quv-tarbiya faoliyatini samarali amalga oshiruvchi barcha xodimlari va talabalari;
- o'z vakolat doirasida bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasiga javob beradigan tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasalarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bulimi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari);
- bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya va Imtixon komissiyalari;
- tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasasini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;
- tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;
- magistratura mutaxassisliklaridan birini ixtiyoriy tanlash hukukiga ega bo'lgan bakalavrlar va boshka manfaatdorlar.

1.2. 70910703 - Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining tasnifi

1.2.1. 70910703 - Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining sohalari:

70910703-Eksperimental va sport farmakologiyasi magistratura mutaxassisi - dori vositalardan samarali foydalanish ustidan nazorat, dorilarning nojo'ya ta'sirlari, zaxarlanishlarning oldini olish;

-yangi dori moddalarini qidirib topish, farmakodinamik va farmakokinetik xususiyatlarini o'rGANISH, amaliyotga tadbiq etish;

-dori moddalarining sifatini biologik usullar bilan nazorat qilish;

-sifat nazorati soxasida ilmiy-texnik xujjatlarni ishlab chiqish;

-professional sport bilan shug'ullanayotganlarga farmakologik yordamni tashkillashtirish.

Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarini: farmatsevtika faoliyatini amalga oshiruvchi korxona va tashkilotlar; farmatsevtika korxonalarida sifat nazoratining samarali usullarini joriy etish; ilmiy-tadkikot institutlari va ilmiy markazlar; jamoat salomatligini saqlash texnikumlari, farmatsevtika va tibbiyot oliygoxlari, dori vositalarini standartlash idoralari, ko'p tarmoqli poliklinikalar, sport federatsiyalarida amalga oshiradilar.

1.2.2. 70910703 - Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining ob'ektlari: dori preparatlari; sintetik va yarim sintetik dori moddalar; murakkab tarkibli dori vositalari (substansiylar); dorivor o'simlik xom ashyosi; dori vositalari; biologik faol qo'shimchalar; biologik ob'ektlar (qon, zardob, tuqimalar va b) hisoblanadi.

70910703 - Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi bo'yicha magistrlarning kasbiy faoliyati quydagilarni qamrab oladi:

1.2.3. Mutaxassislik bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining turlari

• *Ilmiy -tadqiqot;*

• *Tashkiliy-boshqaruv;*

• *Oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash ta'lim muassasalarida ilmiy-pedagogik hamda o'rta maxsus, kasb-hunar ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyat (o'rnatilgan tartibda);*

Konsalting xizmati va shu kabilarni o'z ichiga oladi.

Mutaxassislik bo'yicha tayyorlangan magistrlar kasbiy faoliyatlarining muayyan turlari ta'lim jarayonining manfaatdor ishtirokchilari bilan hamkorlikda tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasasi tomonidan aniqlanadi.

1.2.4. Ta'limni davom ettirish imkoniyatlari

Magistratura bitiruvchilari magistr akademik darajasini olgandan so'ng oliy ta'lim muassasalari hamda O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmok ITI, farmatsevtika va tibbiyot oliy o'quv yurtlarida katta ilmiy xodim-izlanuvchi, tayanch doktorant, doktorant sifatida ilmiy-tadkikot ishlarini davom ettirishi mumkin. SHuningdek, o'rnatilgan tartibda mustaqil tadqiqotchilik asosida ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishi mumkin.

Kasbiy o'sish uchun belgilangan mutaxassislikdagi mezonlarni bajarish kerak: muntazam ravishda malaka oshirish; stajyorlik; PhD ilmiy darajasini olish uchun dissertatsiya ishi tayyorlash; zamonaviy masofali ta'lim texnologiyalarini ishlatish (ta'lim portalni va vebinarlari); konferensiyalarda, master-klasslarda qatnashish.

2. 70910703 - Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi buyicha magistrlarning tayyorgarlik darajasiga quyiladigan umumiyl talablar

2.1. Magistrlarning tayyorgarlik darajasiga

qo'yiladigan umumiyl talablar

- ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo‘lishi, umummetodologik
- fanlar asosini, davlat siyosatining dolzARB masalalarini bilishi; ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil taxlil qilish;
- milliy ma’naviy va umuminsoniy qadriyatlar bo‘yicha o‘z nuqtai nazarini og‘zaki va yozma bayon etishi, milliy royaning nazariy asoslarni anglagan holda "Ozod va obod vatan, erkin va farovon hayot qurish" bosh royasining mohiyatini hamda uning asosiy g‘oyalar bilan mutanosibligi va farqini bilishi;
- tabiat va jamiyatda yuz berayotgan jarayon va hodisalar hakida yaxlit tasavvurga ega bo‘lishi, insonning ma’naviy kiyofasi hakida bilimlarga ega bo‘lishi, ulardan hayotda va kasbiy faoliyatida hamda zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda foydalana olishi;
- shaxsning inson, jamiyat, atrof muhitga bulgan munosabatini tartibga soluvchi hukukiyl va axloqiy me’yorlarni kasbiy faoliyatida qullay olishi;
- yangi bilimlarni mustaqil o‘zlashtira olishi, takomillashtirishi va o‘z mehnatini ilmiy asosda tashkil qila bilishi;
- o‘zining individual bilimlariga tayangani holda ijtimoiy va shaxsiy ahamiyatga ega bo‘lgan muammolarni tushunishi va ularni tahlil kilishi;
- o‘z faoliyatida me’yoriy hukukiyl hujjatlardan foydalana bilishi;
- fikrlash madaniyati, muayyan tafakkur uslubiga, orzaki va yozma nutqini aniq bayon qilish;
- o‘zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko‘rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;
- ilmiy faoliyati natijalarini his qilishga yunaltirilgan ijtimoiy mas’uliyat shakllangan bo‘lishi;
- kasbiy faoliyatda uzlashtirgan fanlarning asosiy konunlaridan foydalanishi, metodlarni tasniflashi, metodologik tamoyillardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;
- Ilmiy muloqot va kasbiy malaka almashish vositasi sifatida xorijiy tillardan birini egallagan bo‘lishi;
- axborotni toplash, saqlash, ularga ishlov berish va ulardan foydalanish usullarini egallashi; o‘zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;
- axborot, bilim, ma’lumotni bir-biridan farqlash malakasiga ega bo‘lishi, axborot texnologiyalaridan foydalana olishi;
- bugungi axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunish, axborot xuruji xavfi va tahdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish;
- internet tarmoridan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo‘lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;
- pedagogik faoliyatida axborot va pedagogik texnologiyalaridan foydalanishi;
- ta’lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondoshuv shakllangan bo‘lishi.

2.2. 70910703 - *Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi bo‘yicha magistrlarning kasbiy faoliyatlariga qo‘yiladigan malaka talablari va egallanishi lozim bo‘lgan kompetensiyalar*

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

- eksperimental va sport farmakologiyasi soxasida ilmiy-tadqiqotlarni o‘tkazish va yangi ilmiy hamda amaliy natijalarini olish qobiliyatiga ega bo‘lishi;
- echilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish qobiliyatlariga ega bo‘lishi lozim.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

- loyixalarni boshqarish, ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish, favqulodda sodir bo‘lishi mumkin bo‘lgan xavf-xatarlarni tahlil qilish, loyiha komandasini

boshqarish qobiliyatiga ega bo‘lishi;

- e-leaming va m-leaming texnologiyalari asosida korporativ o'qitishni tashkil qilish va korporativ ma'lumotlar bazasini rivojlantirish *qobiliyatlariga ega bo'lishi lozim.*

Oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash ta'lim muassasalarida ilmiy-iedagogik hamda o'rta maxsus, kasb-hunar ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyatda (o'rnatilgan tartibda):

- oliv va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimining ta'lim muassasalarida mutaxassislikka oid tayyorgarlik yunalishida nazarda tilgan o'quv fanlari buyicha nazariy, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini, jumladan o'quv ustaxonalarida o'tkazish;
  - o'quv fanlarini o'qitish metodikasini egallashi;
  - zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib noan'anaviy o'quv mashg'ulotlarini utkazish;
  - o'qitilayotgan fanlar buyicha darslarni o'tkazish uchun zarur bulgan o'quv-metodik hujjatlarni tuzish, tayyorlash va rasmiylashtirish;
  - o'qitilayotgan fan buyicha mashg'ulotlarni o'tkazish uchun o'qitishning texnik vositalaridan foydalanish;
  - mustaqil ta'lim va ijodiy qidiruv natijasida o'qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi metodlar, vositalar va boshqa sohalarida o'z-o'zini muntazam takomillashtirib borish;
  - elektron (e-leaming) va mobil (m-leaming) uqitish uchun o'quv-metodik majmualarni ishlab chiqish;
  - uzlusiz ta'lim tizimining Davlat ta'lim standartlari, Davlat talablari va boshqa o'quv-me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqish *kobiliyatlariga ega bo'lishi lozim.*

Konsalting xizmati faoliyatida:

- mutaxassislik buyicha mavjud holatning tahliliy sharhlarini ishlab chiqish qobiliyatlariga ega bo'lishi lozim.

2.2. 70910703- Eksperimental va sport farmakologiyasi mutaxassisligi bo'yicha dasturni o'zlashtnrishda magistrlarning egallanishi lozim bulgan (umumma'daniy, umumiylashtirilgan) kompetensiyalar

Umummadaniy kompetensiyalar

- magistrantlarni abstrakt fikrlash, sintez va tahlil qilishga qodirligi;
  - dunyoqarash pozitsiyasini shakllantirishda falsafiy bilim asoslarini qullay olish;
  - fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda jamiyatning tarixiy rivojlanish
  - qonuniyatlari va asosiy bosqichlarini taşlil qilishga qodirligi;
  - nostandard vaziyatlarda ishlash, qapop qabul qilishda ma'suliyat bilan yondashish;
  - ijodiy qobiliyatidan foydalanib o'z o'zini anglash, o'z ustida ishlay olish qobiliyati;
  - favkulotda vaziyatlarda ximoyalash, birinchi yordam ko'rsatishga tayyorligi;
  - madaniy, etnik va ijtimoiy xilma-xillikni tug'ri qabul qilish, ishchi xodimlar bilan muloqot qila olish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.

Umumiy kasbiy kompetensiyalar

- axborot xavfsizligi asosiy talablarini hisobga olgan holda, axborotlardan, bibliografik manbalardan, tibbiy-biologik va farmatsevtik atamalar va axborot kommunikatsion texnologiyalardan foydalanib mutaxassislik faoliyatidagi standart vazifalarni hal qila olishga tayyorligi;
  - kasbiy faoliyat buyicha vazifalarni xal kilishda, o'zbek va chet tillarida yozma, og'zaki

- muloqotlarga tayyorligi;
- kasbiy faoliyatda huquqiy va iqtisodiy bilimlarni qo'llash;
  - kasbiy faoliyatda deontologik va etik prinsiplarni qullay olishga tayyorligiga qodirligi;
  - kasbiy xatoliklarni bartaraf etish uchun shaxsiy faoliyat natijalarini tahlil qilishga tayyorligi va qodirligi;
  - dori vositalari muomalasi va ishlab chiqarish sohasida hujjatlarni yuritish;
  - mutaxassislikka oid masalalarni echishda asosiy fizik - kimyoviy, matematik shuningdek, boshka tabiiy- ilmiy tushunchalar va usullardan foydalanishga tayyorligi;
  - kasbiy faoliyatda qo'llashga muljallangan tibbiy buyumlar va maxsus uskunalarini ishlatalishga tayyorligi.

Kasbiy kompetensiyalar:

- sertifikatlash idoralarida dori vositalarining sifatini biologik usullar bilan tekshirish qobiliyati;
- dori vositalarining sifat nazoratiga oid yuriknomalar, hujjatlarni ishlab chiqsa olish qobiliyati;
- dori vositalarining klinikagacha bo'lgan farmako-toksikologik xususiyatlarini o'rgana olish qobiliyati;
- dori vositasining farmako-toksikologik xususiyatlarini o'rganish natijalari to'g'risida xisobot yoza olish qobiliyati;
- dori vositalarining nojo'ya ta'sirlarini oldini olish va ular aniqlanganda xa- bar bera olish qobiliyati;
- dori vositalarining klinik sinovlarini o'tkaza olish qobiliyati;
- dori vositalarining klinik sinov natijalarini umumlashtirish va xulosa chiqara olish qobiliyati;
- dori vositalarning farmakokinetik ko'rsatkichlarini aniqlay olish qobiliyati;
- biologik materiallarni klinik - laboratoriya tekshirishlarini o'tkaza olish va natjalarni tahlil qila olish qobiliyati;
- dori vositalarini O'zbekiston Respublikasiga olib kirish va xududdan olib chiqib ketish jarayonlarida ishtirok etishga tayyorgarlik;
- dori preparatlarini davlat ruyhatidan o'tkazishda ko'zda tutilgan ekspetizalarda ishtirok etishga qodirligi;
- farmatsevtik tashkilotlar sharoitida dari moddalar sifat nazoratini o'tkazish qobiliyati;
- dori vositalarining qo'llanilishi buyicha yo'riknomaga muvofiq bemorlar va tibbiyot xodimlariga maslahat bera olish qobiliyati;
- farmatsevtika tarmog'i boshkaruvi asosiy prinsiplarini, farmatsevtik tashkilotlar va uning tuzilmaviy bo'linmalarida qo'llay olishi;
- farmatsevtik tashkilotlar faoliyatini tashkillashtirishda ishtirok etishi;
- noqonuniy, sifatsiz va qalbaki dari vositalarini aholi orasida tarqalishini oldini olish chora tadbirlarida ishtirok etishi;
- texnika havfsizligi va mexnatni muxofaza kilish bo'yicha farmatsevtik tashkilotlar faoliyatini ta'minlashga kodirligi;
- ilmiy izlanishlar olib borishda ishtirok etish qobiliyati;
- professional sportchilarga farmakologik yordamni tashkillashtira olish qobi liyatga zga bo'lishi;
- biologik materiallarda doping moddalarni aniqlash va doping nazoratni olib bora olish qobiliyatga zga bo'lishi kerak.

3. 70910703 -Eksperimental va sport farmakologiyasi magistratura

mutaxassisligi o‘quv rejasi va modul dasturlari mazmuniga qo‘yiladigan umumiy talablar

- Eksperimental va sport farmakologiyasi registratura mutaxassisligi o‘quv rejasi va modullar dasturlari bakalavriat ta’lim yunalishining o‘quv rejasi va modullar dasturlari bilan uzluksizlik va uzviylik ta’minlanishini inobatga olgan holda ishlab chiqilishi va talabalar tomonidan quyidagi majburiy bloklar o‘zlashtirilishini nazarda tutishi zarur:
- Umummetodologik fanlar;
- Mutaxassislik fanlari; Ilmiy faoliyat.
- O‘quv reja va modullar dasturlari majburiy o‘quv modullari bilan bir qatorda talabalar tanlagan fanlarni xam o‘z ichiga olishi lozim.
- Talabalarning o‘quv reja va modullar dasturlarini o‘zlashtirishida o‘quv modullarining bir qancha masalalari va muammolari buyicha mustaqil bilim olishi nazarda tutilishi zarur.
- Kasb faoliyati kunikmalarini egallash uchun malaka amaliyotlari o‘tilishi nazarda tutilishi shart.
- O‘quv rejalar majburiy o‘quv modullari bilan bir qatorda talabalar tanlagan modullarni ham o‘z ichiga olishi shart.
- Registratura mutaxassisligi o‘quv rejasi va modullar dasturlarini o‘zlashtirishida talabalarning uquv modullariga oid bir qancha masalalar va muammolar buyicha mustaqil bilim olishi nazarda tutilishi lozim.
- Registratura mutaxassisligi o‘quv rejasiga muvofiq ravishda yakuniy davlat attestatsiyasi bilan tugallanishi shart.
- O‘quv rejaga kiritiladigan ixtisoslikka oid modullarning amaliy mashgulotlari va o‘quv (klinik) amaliyoti tibbiyot va farmatsevtika oliy ta’lim muassasasi hamda mulkchilik shaklidan qat’i nazar korxonalar, davolash-profilaktika muassasalari, tashkilotlar va ilmiy-amaliy markazlar, ilmiy tekshirish institutlarida o‘tkaziladi.
- Nazariya va amaliyot yaxlitligini ta’minlash uchun talabalarning malakaviy amaliyotlari mulkchilik shaklidan qat’i nazar korxonalar, davolash-profilaktika muassasalari, tashkilotlar va ilmiy-amaliy markazlar, ilmiy tekshirish institutlarida o‘tkaziladi.

3.1. O‘quv reja modullari bloklari mazmuniga yiladigan umumiy talablar Umummetodologik fanlar bloki:

ilmiy va ilmiy-texnik axborot bilan ishslash o‘quv va ko‘nikmalarini shakllantirishi, tadqiq etiladigan mavzular buyicha muntazam ravishda mustaqil tahlil va xulosani tayyorlashi;

ilmiy tadqiqot metodologiyasi, ilmiy tadqiqotlar asoslari, bilishning umumiy usullari, empirik va nazariy tadqiqot usullari, qonunlar va qoidalar mantig‘i, asoslash va inkor qilish usullariga, shuningdek, nutq madaniyati asoslari bilimlariga, pedagogik texnologiyalar, mutaxassisliklar buyicha menejment va ikgisodiyotga doyr bilimlarni ta’minlashi;

amaliy xorijiy tilni, mutaxassislikka yunaltirilgan axborot texnologiyalari va tizimlarini o‘zlashtirishni ta’minlashi kerak.

tadkikot jarayonini tavsiflash, xulosalarni ta’riflash va olingan natijalarni baholash, empirik va nazariy tadqiqot usullarini farklash, keigaytirilgan tadqiqot rejasini ishlab chiqish, fundamental, amaliy, innovatsion loyixalariig bir-biridan farqini bilishi;

ta’limga texnologik yondashuv, o‘quv maksadlarini aniqlashtirishi, iedagogik faoliyatni oqilona rejalahtirishi va tashkil etishi;

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan tasdiklanadigan oliy ta'limning magistratura mutaxassisliklari o'quv rejalaridagi umummetodologik fanlar blokiga qo'yiladigan umumiyl talablar asosida belgilanadi.

Mutaxassislik fanlari bloki:

- -magistratura mutaxassislik buyicha nazariy va amaliy bilimlarni, o'quv va ko'nikmalarni shakllantirishi;
- -magistratura mutaxassislik buyicha bilimlar bazasini yaratish, jamlash va ulardan foydalana olish ko'nikmalarini rivojlantirishi;
- dori preparatlarni farmakologik va toksikologik tekshirish usullarini tanlash, biologik ob'ektlarda ushbu tadqiqotlarni o'tkaza olish, tadqiqotlarda ishlatiladigan asbob-uskunalar bilan ishlay olish;
- tekshirish natijalari asosida farmakologik xisobotni yozish va dori vositalari sifatini belgilangan me'yordarga mos kelishi tugrisida xulosa chiqarish;
- Sport tibbiyotida farmakoterapiyani monitoringini olib borish,
- Doping ruyxatiga kiritilgan preparatlarni bilish, ularni biologik ob'ektlarda aniqlay olish, doping nazoratni olib borish;
- Sportchilarga qo'llanadigan vositalarning farmakokinetika va farmakodinamika xususiyatlarini aniklay olish *qobiliyatini shakllantirishi lozim*.

Ilmiy faoliyat: ilmiy-tadkikot va ilmiy-pedagogik ishlar bajarilishini nazar da tutishi lozim.

Ilmiy-tadkikot ishlariga bulgan talablar:

- mustakil tadqiqotchilik faoliyatining amaliy ko'nikmalarini xosil qilishi;
- axborot texnologiyalarining zamонавиј vositalaridan foydalanib ilmiy-tadqiqotlar o'tkazish, tadqiqotlar natijalarini taxlil qilish va aks ettirish, ilmiy maqolalar tayyorlashga doyr bilimlar va ko'nikmalarni shakllantirishi;
- talabalarga soxa fan, texnika va texnologiyaning eng yangi yutuqlariga asoslangan axborot bazalarini qullay bilish, ulardan magistrlik dissertatsiyasini bajarishda foydalanish ko'nikmasini singdirishi lozim.

Ilmiy-pedagogik ishlar:

- zamонавиј pedagogik va axborot texnologiyalaridan, o'quv-tarbiya ishlarining interaktiv usullaridan foydalangan holda pedagogik faoliyat maxorati va ko'nikmalarini shakllantirishi;
- o'quv jarayonini ilmiy-uslubiy jixatdan ta'minlashni tashkil etish o'quvi va ko'nikmalarini xosil qilishi lozim.

Stajirovka:

Soxa buyicha ilmiy-tadkikot ishlarini olib borish, nazariy va amaliy bilimlarni chukurlashtirish;

fan, soxa xamda boshka tarmoklardagi zamонавиј texnika va texnologiyalar bilan tanishtirish;

soxaga tegishli amaliy, kasbiy va ilmiy-tadkikot kompetensiyalarni shakllantirish;
kasbga samarali moslashuv imkoniyatlarini ta'minlash

Bunda stajirovka yuborilgan magistratura talabasi o'quv jarayoni jadvalini individual jadval asosida bajarilishi ko'zda tutiladi.

Tanlov fanlari:

Mutaxassislik buyicha fan, iktisodiyot, texnika va texnologiyalarning zamонавиј yumumari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan xolda tanlov fanlarining tarkibi va ularning mazmuniga uyilgan talablar OTM Kengashi tomonidan belgilanadi.

3.2. 70910703 -Eksperimental va sport farmakologiyasi magistratura mutaxassisligi o'quv rejasidagi yuklama hajmi va kreditlar soni

Barcha turdag'i auditoriya va auditoriyadan tashqari o'quv ishlarini o'z ichiga olgan o'quv yuklamasining eng yuqori hajmi haftasiga 54 soat qilib belgilanadi. Ishlab chiqarishdan ajralgan holda (kunduzgi) o'qitish shakli auditoriya mashrulotlarining eng yuqori hajmi haftasiga - 36 soat qilib belgilanishi mumkin. Qolgan soatlar hajmi mustaqil ta'lif uchun ajratiladi.

Joriy, oraliq va yakuniy attestatsiyalarni hisobga olgan holda uquv reja va modul dasturining umumiy hajmi 2 yillik o'quv davri uchun haftalik o'quv yuklamalardan kelib chiqqan holda belgilanadi.

Magistratura mutaxassisliklarining o'quv rejalarini va modullar dasturi mazmuni oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar tayyorlashning birlamchi va boshlangich bosqichi sifatida mutaxassislik buyicha chuqur fundamental va amaliy bilimlar berishni ko'zda tutgan holda shakllantiriladi.

Faol va interfaol shakllarda o'tkazilayotgan mashg'ulotlarning ulushi dasturning asosiy maqsadi, talabalar kontingenti xususiyatlari va muayyan fan mazmuni bilan aniqlanadi. Talabalarning akademik guruhlari uchun ma'ruza soatlari hajmi auditoriya vaqtining 50 foizidan oshmasligi kerak. Fan mavzularining kamida 20 foizi (umumiy yuklama hajmiga nisbatan) mustaqil ta'lif tarzida o'zlashtirilishi lozim.

Talabalarning o'quv rejalar va modullar dasturlarini o'zlashtirishida o'quv fanlarining bir qancha masalalari va muammolari buyicha mustaqil bilim olishi nazarda tutilishi zarur.

Magistratura mutaxassisliklari uning o'quv rejalariga muvofiq ravishda yakuniy davlat attestatsiyasi bilan tugallanishi shart.

O'qishning normativ muddati 2 yil bulganda uquv jarayoni 100 xafstani tashkil etishi zarur.

Nazariy ta'lif va ilmiy faoliyat	78 xafta
Attestatsiyalar	7 xafta
Ta'tillar	15 xafta
Jami	100 :xafta

Ta'lif dasturini uzlashtirishda bir qator masalalar yoki integrallashtirilgan kurslar muammolari buyicha talabalarning mustaqil ta'lifi ko'zda tutiladi.

O'qish davrining umumiy xajmi quyidagicha taqsimlanishi zarur:

nazariy ta'lif - 30 - 40%;

attestatsiya - 4 - 7%;

ta'tillar - 13 - 16%;

ilmiy faoliyat - 50 - 55%.

Ilmiy faoliyat magistratura talabasining yakka tartibdagi kalendar ish rejasida asosida amalga oshiriladi va quyidagilarga bulinadi:

ilmiy tabdiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash-60- 70%;

ilmiy-pedagogik ish va malaka amaliyoti - 30 - 40%.

Nazariy ta'lif hajmi magistratura mutaxassisligiga qarab quyidagi tarzda modullar bloklari bo'yicha taksimlanadi:

umummetodologik modullar – 10-20%

mutaxassislik modullar - 60-70%;

tanlov modullar - 10-

15%

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 615

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar: ekperimental va sport farmakologiyasi, farmakologik izlanish, farmakologiya, farmatsiya, organizm, klinik farmatsiya, klinik sinov, dori, sport tibbiyoti, doping.

**KELISHUV VARAG'I
ISHLAB CHIQILDI:**

Toshkent farmatsevtika instituti

Rektor K.S.Rizayev

2021 yil «10» 09

M.O.

KELISHILDI:

**Tibbiy ta'limni rivojlantirish markazi
direktori**

N.R.Yangiyeva

2021 yil «10» 09

M.O.

**"Dori vositalarini standartlash ilmiy
markazi" MCHJ direktori**

M.M.Xamdamov

2021 yil «10» 09

M.O.

**Fan va ta'lim boshqarmasi
boshlig'i**

A.T. Maxmudov

2021 yil «10» 09

M.O.

**Farmatsevtika tarmog'ini
rivojlantirish agentligi direktori**

S.X. Kariyev

2021 yil «10» 09

M.O.